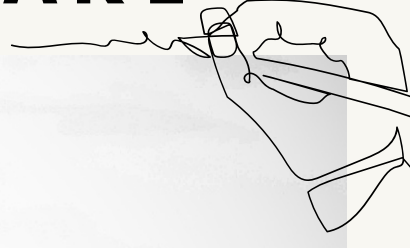

KALEM KALINTILARI

FİKİR | DÜŞÜNCE | SANAT

KASIM 2023 | SAYI 1

Ayrılık, sevilenlerden uzak düşmek, onlardan kopmaktır. Kimi zaman geçici bir süreliğine kimi zamansa tamamen kopmak. Hayatımızda bir çok kez bu duyguyu yaşarsınız ve evet yaşayanlar nasıl hissettirdiğini, neler ile uğraştırdığını çok iyi bilir. Peki siz ayrılığın değişimleri de beraberinde getirdiğine inanır mısınız? Çekilen acıların, sıkıntıların zamanla unutulup yeniden başlanabileceğine ihtimal verir misiniz? Bildiğimiz gibi bizler sürekli bir kaynaşma içerisindeyizdir. İsteyerek ya da istemeyerek hayatımıza yüzlerce, binlerce insanı dahil edebilir, aynı zaman da çıkarabiliriz. Artık sadece gerçek acı vardır. Yokluğun acısı, gidişlerin, terk edilmişlerin acısı. Hatıralardan kendimizi uzaklaştırmaya, unutmaya çalışırız. Rutinlerimiz eskisi kadar zevk vermediğinden düzenimizi bozarız. Yaşadığımız acıların boyutu da bize bağlıdır aslında çünkü ilişkimizde ne kadar birliktelik varsa sonrasında o kadar acı vardır ve ne kadar hatıra varsa yine o kadar acı vardır.

Geçirdiğimiz bu sıkıntılı dönemin bir anda sona ereceğini düşünemeyiz çünkü biliriz ki anılar da tek bir anda yaşanmamıştır. Kısacası ayrılık ve sonrası bir süreçtir. Bizler bu süreçte fazlasıyla yıpranırız. Söylemiş olduğum gibi tekrar başlanabileceğine ihtimal verebiliyorsanız yenilenmeye açık olmalısınız. Ders almalı, benliğinizi şekillendirmeye devam etmelisiniz. Bir kapı kapandığında bir pencerenin açılacağını bilmeli kapanan kapıya odaklanıp dönmek için çaba göstermemelisiniz. Gördüğünüz ya da gösterdiğiniz değerden çok kendinize verdiğiniz değer daha önemli olduğunu bilmeli buna göre şekillenmelisiniz. Dolayısıyla kendinizin sizdeki önemi sizi yenileyecek ve güçlendirecektir. Unutmayın, sizi sadece siz iyileştirebilir ve sadece siz mahvedebilirsiniz.

Neredesin

HANGİ TENHA SOKAKTA KAYBETTİM SENİ
BULAMIYORUM ŞİMDİ GERİ
HANI BİR ADIM UZAKTIK BİRBİRİMİZE
ARAMIZA GİRMİŞ DÜNYALAR DA NE

BİR ADIM OLMUŞ BİR ADIM
SÖYLE NEREDESİN
SÖYLE Kİ GELEYİM YANINA
BİR GÖRSEN NE HÂLDEYİM

YOLLARI KAPAMIŞLAR GELEMİYORUM
GELEMEDİKÇE UZUYOR YOLLAR
YOL BİLMEM İZ BİLMEM
NASIL GELEYİM BEN SANA

ŞİMDİ ÇOK UZAKTASIN BANA
DÜNYALAR GİRMİŞ ARAMIZA

BENİM GÜCÜM YETMEZ BU KADARINA
SÖYLE NEREDESİN

Hicran

Akil düşünemez
Gönül hissederdi
Elbet Nigar sevgili
Ayrılır giderdi.

Gayrı ondan kimse
Uğramaz bu gönle
Varsa Nigar sevgili
Yoksa dar ağacı
Ömür temsili.

NAZİFE İLİKÇİ VE "KIRMIZI PABUÇLARIM"

(Çocuklarını kaybetme korkusunu ve kaybetmiş olmanın acısını yaşayan bir anne ile yapılan bir röportaj)

SORU: "Kırmızı Pabuçlarım" kitabınızda kaybetme, ayrılık duyguları ve bu duyguların yanında mücadelecı bir ruh vardı. Bu kaybetme duygusuyla ilk ne zaman tanıştınız ve size neler hissettirdi?

CEVAP: Kaybetme duygusunu ilk kez, ilk bebeğimi kaybettiğimde tattım. Çok zorlu bir süreçti benim için. Dokuz ay anne karnında heyecanla beklediğim evladımı, doğurduktan on gün sonra kaybetmek gerçekten acı vericiydi. İlk bebeğimi kaybettiğimde çok korktum. Belki de bir daha anne olamayacağım, dedim kendime, o endişe vardı içimde. İlk bebeğim erkekti ve oğlumu kaybettikten üç gün sonra karşı komşumun doğum yaptı, ikiz bebekleri oldu. Orada, o an da daha çok üzüldüm, daha çok ağladım. "Ey Allah'ım," dedim. "Sen bana bir tane verdin, geri aldın. Bak, isteyenince herkese iki tane veriyorsun. Ben senden iki tane bebek istiyorum. Bir tane aldın, yerine iki tane ver. Kız ya da erkek, hiç fark etmez ama bana iki tane evlat ver." Dedim ve ikinci hamileliğimde ikiz bebeklere hamile olduğumu öğrendim. Birbirinden sağlıklı ikiz kızlara hamileyim ve onun heyecanı içinde kıyafetler alıyoruz, alışveriş yapıyoruz. Aradan geçen birkaç ayın sonunda annemin kaza yaptığının ve hayatını kaybettiğinin haberini alıyorum. Evden çıkmış ve henüz on metre bile gitmeden düşüp bayılıyorum sokak ortasında. O düşme anında ikizlerimden biri darbe alıyor, bense üç gün sonra gözlerimi yoğun bakımda açıyorum. Uyanınca doktorlara ilk sorduğum şey, "Annem nasıl?" olmuş. Annemi kaybettiğimi düşünüyorum ben, bana öldüğünü söyledikleri için. Doktor bana, "Annen iyi, yoğun bakımda. Kendin çocuklarını düşün, onları merak etmiyor musun?" diye sordu. Ben o an hiç bebeklerimi düşünmüyorum, çünkü sağlıklı bebeklere hamile olduğumu biliyorum. O gün, o acı haberi öğreniyorum, ikinci bebeğimin engelli doğma ihtimalini öğreniyorum. İlk bebeğimden dolayı onu da kaybetme korkusu sarıyor beni. Onu da kaybedeceğim, diye düşünüyorum. En sonunda doktorlar, "Hamileliği sonlandıralım." dedi. Kabul etmedim, çünkü zaten bir tane evladımı kaybetmiştim. Göz göre göre, darbe aldı diye nasıl hamileliğimi sonlandırırıldım ki? Ne olursa olsun bu bebek benim evladım, benim imtihanım. Ondan sonraki altı ayım çok zor geçti. Acaba nasıl bir engeli olacak, acaba konuşamayacak mı, acaba göremeyecek mi diye diye geçti altı ayım. Her kontrole gittiğimde daha ağır düşüncelerle çıktım doktorun yanından. Çünkü beni nasıl bir şeyin beklediğini bilmiyordum. Sadece çocuklarımdan birinin sağlıklı, diğerinin engelli olduğunu söylüyorlardı. Nihayet ki doğum esnasında ilk dünyaya gelen engelli bebeğim olan Bilge kızım oldu. Doğdu ve ağlamadı. Neden ağlamadığını soruyordum etrafımdakilere, kızımın ölmüş olabileceği, onu kaybetme korkusu vardı içimde. Sonra ikinci kızım dünyaya geldi beş dakika sonra, Betül hemen ağladı ama Bilge hâlâ ağlamıyordu. O esnada Bilge'nin de ağlama sesini duydum.

SORU: İlk konuşmaya başladığımızda komşunuzun ikiz bebekleri olduğunu ve bunun üzerine ikiz bebekler istediğinizi söylemişsiniz. Peki, ikiz bebeklerinizden birinin engelli doğacağını öğrendikten sonra bu durum size ne hissettirdi?

CEVAP: Kızımın engelli olduğunu öğrendiğimde doktor, de "Kendinize her şeye hazırlayın. Kör de doğabilir, sağır da doğabilir, şu anda bunu kesinleştirmek mümkün değil ancak doğduğunda öğreneceğiz." Demişti. Ben de doktora, "Ben ilk bebeğimi kaybettim. Sağlıklı ikiz bebek bekliyordum, şu anda ikizlerimden bir tanesi engelli. Demek ki ben bu dünyada evlatlarımla imtihan olacağım." Dedim. Onlar benim en güzel imtihanım, ne olursa olsun ben mücadeleyi hiçbir zaman bırakmayacağım.

SORU: Kızınız Bilge doğduktan sonra o kaybetme duygusunu hissetmeye devam ettiniz mi?

CEVAP: Evet, kaybetme duygusu hâlâ vardı. Çünkü doktorlar kızımın sadece bir ay yaşayacağını söylüyorlardı. Bir arayış içindeydim. Bilge uyumuyordu, sürekli ağlıyordu, uyutamıyordum ve ben de sürekli kaybetme duygusu vardı. Acaba uyandığında kızımı bulamayacak mıyım, nefes aldığını hissetmeyecek miyim, korkusu vardı sürekli. Bu korkuyu zaten hiçbir anne atlatamaz, o korkuyu muhakkak ki yaşarlar.

SORU: Sizinle ilk karşılaştığımda bana, "Doktorların söndürmeye çalıştığı umutları, bir annenin diri tutuşu," demiştiniz kızınız için. Bunun sözleri söylemenizin sebebi nedir?

CEVAP: "Umut yok, boşa mücadele etmeyin." diyordu doktorlar. "Konuşamayacak, zeka geriliği var, yaşarsa eğer gelişimi çok geren gelecek, yaşaması bile mucize." Denilen bir hastaydı benim kızım. Pes etmedim. Bir ay oldu, iki ay oldu, üç ay oldu... O umut hep vardı, kızım yaşadığı sürece umut hep vardı. Umudumu hiç kaybetmedim ama o kaybetme duygusu hiç eksilmedi. Kızım şu an 27 yaşında, çok zorlu süreçler atlattık birlikte. 5 yaşına kadar hiçbir şekilde hareket edemiyordu, mamayla besliyordum. İkizi Betül konuşurken, yürürken Bilge sadece onu uzaktan, yataktan izliyordu. Bizim bir çabamız vardı, evde yaptığım terapilerle ölü sinirlerin zamanla uyanmasını sağladım ve buna ben yine mucize diyorum. Çünkü, yine kafamın bulandığı bir zaman da Bilge'yi alıp dışarıya çıktım, yürüyüş yaparken yıllar önce tanıştığım bir doktorla karşılaştım. Ayaküstü konuşurken bebek arabasında boylu boyunca yatan kızımı gördü. Bilge'nin durumunu anlattım, "Sus," dedi bana. "Hiçbir şey söyleme, sil gözyaşlarını, muayenehaneme geliyorsun hemen." Dedi ve orada bana yapmam gereken hareketleri söyledi. "Kızının doktoru da sensin, hocası da sensin, öğretmeni de sensin. Gösterdiğim hareketlerle sen kızını ayağa kaldıracaksın, sen iyi bir annesin." Demişti bana ve gerçekten de söylediği gibi oldu. Doktorumun söylediği hareketleri senelerce uyguladım. Ağlıyordu, susmuyordu. Onu sakinleştirmek için dışarıya çıkarıyorduk sürekli. Sonunda ise ikiziyle değilse bile kardeşiyle birlikte sürünmeye, yürümeye başladı.

SORU: Terapiler esnasında Bilge'nin ağladığını söylediniz, bu size ne hissettirirdi?

CEVAP: Çok fazla acı çekiyordum, kızımın birlikte ben de ağlıyordum ama yılmadım. Doktorum bana, "Ağlasın, sakın pes etme. Ağladıkça damarları açılacak, sinirleri uyanacak, bırak ağlasın." Diyordu. Ben artık kızımın ağlamasına dayanamıyordum, gözyaşlarına boğuluyordum. Ben bırakıyordum, eşim devam ediyordu; ben diğer odaya gidip kulaklarımı kapatıyordum kızımın ağladığını duymamak için. İkizi oyuncaklarla oynarken Bilge uzaktan izlerdi, bunu görmeye dayanamazdım. Yine diğer odaya gider, ağlardım ve daha sonra Bilge'nin gidip ona oyuncakları gösterirdim. "Bu bebek, bunlar renk, bunlar hayvanlar..." derdim, çünkü onun da oyun oynamak istediğini, ikizi gibi olmak istediğini bilirdim. Beni algılayabiliyordu, bunu biliyordum. Ona sürekli yürümeye başladığında kırmızı ayakkabılar alacağını söyledim. Bilge artık hareketlenmeye başladığında, bir ayakkabı dükkanının önünden geçerken elini zorlayarak bana kırmızı ayakkabıları gösterdiğinde, o an hissettiğim duyguyu asla unutmuyorum. Kızım beni algılayabiliyordu, söylediklerimi duyabiliyordu.

SORU: Annenizin kaza ve ölüm haberini aldıktan sonra başınıza gelenler, kızınız Bilge'nin engelli doğmasına sebep olmuş. Anneniz bu kaza sonrasında size karşı neler hissetti?

CEVAP: Annem hep kendini suçladı. Benim yüzümden kızın bu hâle geldi, benim yüzümden bu kaza yaşandı dedi hep. Ama ben hep, "Anne, üzülme. Bu benim imtihanım." Dedim. Her insan bir şeyle, bir şekilde imtihan oluyor hayatta. Kimi eşleriyle, kimi yoklukla, kimi evladıyla... "Ben de evladımın imtihan oluyorum." Dedim anneme. Annem yine de vicdan azabı çekiyordu ve Betül'ün, diğer kızımın bakımını üstlenmek istedi. İçim rahat etmedi. Betül'ün ileride ne düşüneceği düşündüm hep ve en sonunda anneme taşındım. Geceleri Betül'e o bakıyordu ve ben de Bilge'yle ilgileniyordum. Sonrasında Bilge'yi bir rehabilitasyon merkezine gönderdim ama yine duramadım, ben de kızımın gidip geldim. Oradaki doktorların kendi aralarındaki konuşmalarını dinliyordum, içimi acıtsa da kulak misafiri oluyordum. "Umutsuz bir hasta," diyorlardı Bilge için. Fakat ben kızıma her zaman güvendim. "Kızım ayağa kalkacak, kızım benim mucizem olacak." Dedim ve oldu da. Uzun uğraşlar sonucunda kızım yürüyebiliyor, konuşabiliyor. Konuşmak istediğini bana, 16 yaşında söyledi ve ben o zamana kadar kızımın sesini ağlayışları dışında hiç duymamıştım. Bu bir anne için çok acı verici bir şey. Kalabalık ortamlarda bulunmazdım, herkes konuşurdu ama Bilge konuşamazdı. "Ben konuşamıyorum, canım yanıyor." Derdi Bilge. Zamanla her şeyi anne-kız aştık. Okula gitmek istediğini söyledi, geç de olsa okula yazdırdım, kendim götürüp getirdim. Gözleriyle okumayı çözdü, dengesinden dolayı yazı yazamazdı ama şimdi onu da aştık, yazabiliyor, okuyabiliyor. Okulda belki tahtaya kalkıp iki kere ikinin kaç olduğunu sesli bir şekilde söyleyemedi ama benim kızım okula gitti. Ve nihayet Bilge'nin konuşmasını ilk kez 18 yaşında söylediği "anne" kelimesiyle duydum.

SORU: Kızınız Bilge, yazdığınız "Kırmızı Pabuçlarım" hakkında ne düşünüyor ve size neler söylüyor bu konuda?

CEVAP: Kızımın hayali üniversite okumaktı. "Üniversite okuyacağım anne, öğretmen olacağım, benim gibi engelli çocuklara yardım etmek istiyorum." Diyordu Bilge. Bu hayalini hiçbir zaman gerçekleştiremeyecek, hiçbir zaman öğretmen olamayacak engelli durumundan. Bu yüzden Bilge bu kitabı çıkarmamı çok istedi. "Anne, madem ben öğretmen olamıyorum, madem ben engelli çocuklara bir fayda sağlayamıyorum, o zaman hayat hikâyemizi yazalım, birçok insana faydamız olsun. Mücadele etmeyi öğrensinler, pes etmemeyi öğrensinler." Dedi ve biz Kırmızı Pabuçlarım'ı çıkarmaya karar verdik. Bilge'nin bana sürekli söylediği bir şey vardır. "Bütün anneler güçlüdür, benim annem daha güçlüdür." Onun bu sözleri beni hayata daha da bağladı. Bilge her defasında, "Anne, sen çok güçlü bir kadınsın. Lütfen pes etme, benim sana daha çok ihtiyacım var." Der ve bu sözleri beni her zaman ayakta tutmuştur. Yazdığım şiir kitaplarından birinde, Bilge'nin bu sözleri üzerine kendime yazdığım bir şiir var. Onu da okumak isterim.

*Çok şey öğrendim bu hayattan.
Bazen ağladım, bazen güldüm.
Hayat çok yük yüklese de sırtıma
Ben o yükü sırtlamayı da öğrendim.*

*Ben çok güçlü bir kadınlım.
Çok şey öğrendim bu hayattan.
Çok kalabalık olsa da bu hayat
Mücadele etmeyi öğrendim.
Hiç yılmadım pes etmedim.*

*İnanmakta başarmanın yarısı derler ya hani.
İnsan isteyince yapamayacağı,
Başaramayacağı bir şey yokmuş.*

*Ben çok güçlü bir kadınlım.
Çok şey öğrendim bu hayattan.
Hani insanın bir inişi bir çıkışı olur ya,
Benimki hep iniş noktasıydı.
Hayata tutunmayı öğrendim.*

*Ben tırnaklarımla tutunarak,
O yokuşu çıkmayı öğrendim.
Çünkü ben çok güçlü bir kadınlım.*

SORU: Yaşadığınız, yaşanan onca zorluğun ardından Bilge için, “İyi ki,” diyor musunuz? Onun için, “İyi ki,” dediğiniz neler var?

CEVAP: Bu konuda, “Bir kere daha kız çocuğu dünyaya getirsen, nasıl olmasını istersin?” diye sorular çok oluyor. Ben yine Bilge’yi isterdim, benim tek cevabım bu. Bilge’ye hiçbir zaman, “Sen özelsin, sen engellisin, sen otur burada,” demedim. Hep kendine güvensin diye sağlıklı biriyim gibi hissetmesini sağladım.

SORU: Diğer engelli bireylerin ailelerine ne söylemek istersiniz?

CEVAP: Pes etmesinler, kesinlikle karamsarlığa kapılmasınlar. Yaşıyorsak, nefes alıyorsak illa ki mucizeler önümüze çıkacaktır. Asla pes etmesinler, sabretsinler, isyan etmesinler. Ben çok sabrettim. Hiçbir zaman bu yirmi yedi yıl içinde, “Yeter artık.” Demedim. Deseydim eğer onca seneyi mahvetmiş olacaktım. Hep, “Biz başaracağız.” Dedim.

SORU: “Bilge Kız” şu anda burada olsaydı bize ne söylerdi?

CEVAP: Şu anda burada olsaydı, “Benim annem çok güçlü.” Derdi. Bu cümleyi çok kullanır ve bu tarz konuşmalar olduğunda hep, “Benim örnek aldığım kişi annem, ben annemi örnek alıyorum ve benim annem çok güçlü bir kadın.” Der.

SORU: Bu röportajın yayınlanacağı dergiyi okuyanlara, okuyacak olanlara ne söylemek istersiniz?

CEVAP: Hayatta nefes aldığımız sürece ne okumaktan ne de yaşamaktan asla vazgeçmesinler. Sadece öğrencilerin değil, anne-babaların da ders alması gereken bir hayat hikâyesi bu. Vazgeçmiş anne-babalar tanıyorum. Sizler anne-babası, vazgeçemezsiniz. Evlatlarınız için mücadele etmek zorundasınız.

KIZIL ELMA

(Cengiz Aytmatov'un "Kızıl Elma" kitabı üzerine yazılmış bir duygu ve düşünce yazısıdır.)

"İnsan kalbi böyledir : Onu kolayca dondurabilirsiniz, ama çok zor eritir, çok zor ısınırınız. Bazen çözemeyiz o buzu." Der Cengiz Aytmatov, kızılığını insan kalbinden almış eserinde. Tıpkı onun da söylediği gibidir, insan kalbi kolayca donabilir lâkin eritmesi bir hayli zordur. Kızıl bir elma temsil eder insan kalbini, günaha davet eder insanı baş döndüren çekiciliği, masumiyeti, üstü kapalı, kusursuz gibi görünen kusurlarıyla. Kitap tam da bu noktada tercüme eder bizlere kızıl elmanın masumiyeti ardına gizlediği cefakâr ama bir o kadar cüretkâr olan hisleri. Bu kadar uzun uzadıya görüldüğüne bakmayın, basittir kalbin, kızıl elmanın mantığı. Ah, yanılıyorum! Oldukça cefa gerektiren, bir hayli zor bir iştir bu mevzu; kalbi anlamak, kızıl elmayı tatmak ve hatta saklamak. İşin doğrusu şudur ki kalbin mantığı yoktur, kalbin ömrü görünenin aksine kısadır, tekdüzedir. Çabuk aldanır, çabuk kırılır. Kolayca donuverir ama geri ısıtması epeyce zordur, meşakkat gerektirir. Tıpkı hazan ayazında çırpınan kızıl bir elma gibi... Çırpınır, çırpındıkça yaralanır; yaralandıkça yorulur, bir yerden sonra da boyun eğer, diz çöker güz ayazı karşısında. O andan sonra da ısıtamazsınız onu. Bir kere kırılıversin! Bak, olur mu hiç eskisi gibi? Elbette ki olmaz. Siz hiç dalına kırılan bir kızıl elmanın eskisi gibi olduğunu, dalına tekrar tutunduğunu gördünüz mü? Göremezsiniz, mümkün değil o hadise. Bak işte, kalp de böyle. Bir kerecik küssün, bir kerecik kırılınsın, ne eskisi gibi olur ne de olmak ister. Bir kızıl elma, kaderin tehditkâr cazibesini giymiş üstüne, cilveyle gülümsüyor hazana.

Gayesi dalından kopmamak, ayazda savrulmamak. Korkuyordur belki de kayıp olmaktan veyahut kaderin koyu mürekkebine karşı koyamamaktan. Kızıl elmanın bu korkusu hafife alınır gibi değildir, bir kere kırıldıktan, incindikten sonra. Korku kuşatır çivit gibi soğuk maviye boyanmaya başlayan kızılığ, gizlenir tehditkâr, baş döndüren cazibesini. Zaman geçtikçe buz keser her bir yanı, eski alev kızılığında eser kalmaz. Kapatır kendini dış dünyaya, hazan ayazına küser küsmesine ama farkında olmadan hazan ayazını takip eden kış güneşine de küser. Öyle umutsuzluğa gömülür ki ihtimal bile vermez, düşman kesildiği kış güneşinin kendisini ısıtacağına. Belki de hazanın ardından gelen kış güneşidir onu ait olduğu dalda yaşatacak olan. O dal ki göğüs kafesi, o kızıl elma ki kırılmaya yüz tutmuş göğüs kafesinde ölüm kalım savaşı veren kalp. Velhasıl böyle başlar kahramanımızın hikâyesi.

Tekrar incinirim korkusu ile hazandan kaçarken, buz kesen kalbini ısıtacak olan kış güneşine yüz çeviren bir kızıl elma ile başlar. Kızıl bir elma... Hazanın acircasına değmediği, ağacının son meyvesi olan kızıl bir elma. Ağacının son meyvesi olan kızıl elma, İsabekov'un son kızıl elması değildi elbette ancak değerliydi; değerliydi çünkü özeldi, tekti. Hazanın hırçınlığı ile yağmaladığı ağaç dallarında sarkan meyvelerden yalnızca o kalmıştı geriye, önemliydi elbette! Hazan gelir, hırçınlığı ile yağmalar her yeri. Kızıl elmalar saçılır her bir yana, tutunabileni pek azdır. Kalp de öyledir ya! Hırçın bir esinti sarsar, kırar. Kimi kalpler ürkektir. Bir kere kırıldı mı saklanır bir köşeye. Tıpkı incinmekten korkup hazanın dalına küstürdüğü kuru yaprakların arasına saklanan kızıl elma gibi. İsabekov'un kızıl elması da öyleydi, korkuyordu incinmekten, saklanmıştı kuru yaprakların arasına. Bir zamanlar hiç el değmemişti kızıl elmaya, öyle ki saklamıştı kendini! Masumdu, tertemizdi.

İsabekov sakladı kızıl elmasını, hak eden kişiye vermek adına. Kırletmek istemiyordu kızıl elmayı, inanıyordu ki doğru kişiyi seçmişti kızıl elmayı armağan etmek için. Bunun yanlış bir karar olduğunu hazanda incinmekten korkan kızıl elması incindiğinde anladı. Kızıl elma eskisi gibi değildi, olamazdı. Biri görmüştü onun eşsiz güzelliğini! Elbette eskisi gibi olamazdı. Ancak bu demek değildir ki küsecek hazana, incitse de onu dayanmalıydı hazana. İsabekov'un kızıl elması küstü de ne oldu? Pişman oldu. Kaybetti masumiyeti ile onu bekleyen bir kızıl elmayı. Kaybetti demek pek doğru olmaz. Kaybetmedi belki ama savruldu sonbaharda sağa sola, korkup tutunamadı hiçbir dala. İncinen kalbiydi. Ürkek kalpler incinmeye gelemmez. Onun kalbi ürkekti, incinmeye gelemedi.